

Gorzów Wlkp., dnia 15 grudnia 2016r.

PS-VIII.431.9.2016.SBur

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

**Placówka opiekuńczo – wychowawcza typu rodzinnego
pn. Rodzinny Dom Dziecka w Gorzowie Wlkp. ul. Kard. Wyszyńskiego 1**

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2016r., poz. 575 ze zm.) Zespół kontrolny w składzie:

- Sylwia Czujko-Bury – Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 220-1/2016 z dnia 28 września 2016 r. – przewodnicząca Zespołu kontrolnego;
 - Marta Radwańska – Ekspert w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 220-2/2016 z dnia 28 września 2016 r. – członek Zespołu kontrolnego;
- przeprowadził w dniach 30 września oraz 24 października 2016 roku kontrolę sprawdzającą. Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

Kontrolę przeprowadzono w obecności p. Wojciecha Wintera - Dyrektora placówki.

Zakresem kontroli objęty został sposób realizacji zaleceń wydanych na skutek kontroli problemowej przeprowadzonej w dniu 17 marca 2015 r., które brzmiały:

1. Niezwłoczne sporządzenie diagnoz psychofizycznych dzieci zgodnie z par. 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r., Nr 292, poz. 1720);
2. Konstruowanie i modyfikowanie planów pomocy dzieciom zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zgodnie z sugestiami zawartymi w wystąpieniu pokontrolnym, w tym ujmowanie w planach wskazań wynikających z opinii i orzeczeń poradni oraz z diagnoz psychofizycznych;

3. Zapewnienie wychowankom uczestnictwa we wskazanych zajęciach terapeutycznych, od nowego roku szkolnego także w zajęciach wyrównawczych oraz dokumentowanie tego faktu w planach pomocy i kartach pobytu;
4. Zapraszanie na posiedzenia zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka rodziców dzieci oraz asystentów rodzin;
5. Gromadzenie i przechowywanie dokumentacji dzieci w placówce.

Zagadnienia do kontroli:

1. Diagnozy psychofizyczne dzieci.
2. Gromadzenie i przechowywanie dokumentacji dzieci w placówce.
3. Plany pomocy dzieciom.
4. Udział rodziców dzieci i asystentów rodzin w zespole ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.
5. Zapewnienie wychowankom uczestnictwa w zajęciach terapeutycznych oraz wyrównawczych.

Ustalono:

Rodzaj dokumentacji dzieci prowadzonej przez placówkę opiekuńczo – wychowawczą jest określony w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011r. Nr 292, poz. 1720). W placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego winny być dla dzieci sporządzone diagnozy psychofizyczne, plany pomocy dziecku modyfikowane nie rzadziej niż co 6 miesięcy oraz karty pobytu uzupełniane co miesiąc. W protokole przyjęcia ustnych wyjaśnień od Dyrektora Placówki, kontrolujący sporządzili wykaz wychowanków, przypisując każdemu z nich kolejny numer porządkowy. Według tego zapisu, analizie podlegała dokumentacja wychowanków (akta nr 3, 4, 5 i 7). Dobór tych akt wychowanków nastąpił metodą losową. W efekcie analizie poddano dokumentację czworga dzieci: dwóch chłopców w wieku 10 i 18 lat oraz dwóch dziewczynek w wieku 17 i 14 lat.

Dowód: akta kontroli str. 14

Ocena skontrolowanej działalności:

1. Diagnozy psychofizyczne dzieci.

W celu ustalenia czy zalecenie „Niezwłocznego sporządzenia diagnoz psychofizycznych dla dzieci zgodnie z par. 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r., Nr 292, poz. 1720)” zostało zrealizowane, sprawdzono czy i w jaki sposób sporządzono diagnozy psychofizyczne wychowanków.

W badanej dokumentacji wszystkich czworga wychowanków stwierdzono, że wszyscy wychowankowie, których dokumentację badano posiadają diagnozy. W toku kontroli poddano analizie zapisy zawarte w diagnozie. Ustalono, że diagnozy zawierały ocenę: *sytuacji rodzinnej i jej wpływ na rozwój dziecka, rozwój dziecka, mocne strony dziecka i jego potrzeby, relacji dziecka z najbliższym otoczeniem oraz ważnymi osobami, wskazań dotyczących pracy z dzieckiem i rodziną.*

Z analizy wynika, że diagnozy dzieci zawierają wymagane elementy, tj.: *„analizę przyczyn kryzysu w rodzinie oraz wpływu tego kryzysu na rozwój dziecka, pracę przygotowującą dziecko do umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, program terapeutyczny, przygotowanie dziecka do usamodzielnienia”*, co jest zgodne z art. 14 cytowanego Rozporządzenia.

W ocenie kontrolującego błąd nastąpił w nazewnictwie - obecnie jest „diagnoza psychologiczna” a powinno być „diagnoza psychofizyczna”.

W toku analizy kontrolnej stwierdzono, że spośród czworga wychowanków, dwoje miało zalecenia zawarte w protokołach zespołu ds. oceny sytuacji dzieci, odnoszące się do uczestnictwa w zajęciach terapeutycznych. Nie zostały one odnotowane w diagnozach. Dotyczy to wychowanków (akta nr 3), któremu zalecono skierowanie do poradni psychologiczno-pedagogicznej, a także wychowanka (akta nr 7), któremu także zalecono umożliwienie spotkań z psychologiem Zespołu Pieczy Zastępczej. W obydwu przypadkach nie zostały dopełnione zalecenia, tym samym dwoje spośród czworga analizowanych wychowanków nie posiada kompletnej diagnozy.

W dniu kontroli sprawdzono, że całość dokumentacji, w tym diagnozy, są przechowywane w siedzibie placówki.

Mając na uwadze powyższe stwierdzono, że:

- wszyscy wychowankowie posiadają opracowaną diagnozę (stwierdzono uchybienia w nazewnictwie dokumentu);
- 2 z 4 diagnoz opracowanych dla wychowanków nie były dostosowane do faktycznych problemów i potrzeb wychowanka, co stanowi istotne uchybienie;
- diagnozy wszystkich wychowanków są gromadzone i przechowywane w placówce.

Zalecenie „Niewłoczne sporządzenie diagnoz psychologicznych dzieci zgodnie z par. 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r., Nr 292, poz. 1720) zostało zrealizowane z uchybieniami.

Dowód: akta kontroli 75- 77, 105-107, 207-209, 303-304

2. Gromadzenie i przechowywanie dokumentacji dzieci w placówce.

W celu ustalenia czy zalecenie „Gromadzenie i przechowywanie dokumentacji dzieci w placówce” zostało realizowane, sprawdzono czy i w jaki sposób Dyrektor gromadzi dokumentację wychowanków Placówki. W toku kontroli stwierdzono, że wszyscy wychowankowie posiadają karty pobytu sporządzone zgodnie z §17 ust 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r., Nr 292, poz. 1720). W trakcie przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że placówka gromadzi dokumentację merytoryczną dotyczącą wychowanków i ich rodzin. Każde dziecko ma założoną indywidualną teczkę zawierającą dokumentację, która jest systematycznie uzupełniana. Teczka zawiera: odpis aktu urodzenia dziecka, orzeczenie sądu o umieszczeniu dziecka w placówce, skierowania PCPR-ów kierujące dzieci do konkretnej formy pieczy zastępczej, dokumentację o stanie zdrowia dziecka, dokumenty szkolne, informacje o przeprowadzonej pracy z rodziną dziecka i jej rezultatach, diagnozy psychologiczne, opinie psychologiczne, plany pomocy, karty pobytu, sprawozdania składane przez Dyrektora do Sądu oraz inne istotne dokumenty wychowanków. Akta wychowanków są czytelne i przechowywane w zamkniętej szafie, w celu ochrony danych osobowych i przed wglądem dla osób nieupoważnionych. Do dokumentacji dostęp mają jedynie Dyrektor oraz jego żona, zatrudniona na stanowisku osoby do pomocy.

Mając na uwadze powyższe stwierdzono, że:

- wszyscy wychowankowie posiadają prowadzone karty pobytu;
- karty pobytu wszystkich wychowanków zawierają wszystkie elementy, określone w §17 ust. 2 cytowanego rozporządzenia;
- karty pobytu wszystkich wychowanków są gromadzone w placówce.

W wyżej wymienionym zakresie nie stwierdzono uchybień.

Zalecenie „Gromadzenie i przechowywanie dokumentacji dzieci w placówce” zostało zrealizowane.

Dowód: akta kontroli 57- 72, 149-166, 254-280, 308-322

3. Plany pomocy dzieciom.

W celu ustalenia czy zalecenie „Konstruowanie i modyfikowanie planów pomocy dzieciom zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zgodnie z sugestiami zawartymi w wystąpieniu pokontrolnym, w tym ujmowanie w planach wskazań wynikających z opinii i orzeczeń poradni oraz z diagnoz psychofizycznych” zostało realizowane, sprawdzono czy i w jaki sposób są opracowywane plany pomocy dzieciom. Ponadto, dokonano

weryfikacji czy w sporządzaniu planów pomocy korzystano ze wsparcia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie z art. 139 ust 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W kontrolowanym zakresie stwierdzono, że wszyscy wychowankowie, dokumentację których badano, mają plan pomocy opracowany przez Dyrektora Placówki, we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz psychologiem. Ponadto, w jednym przypadku tj. w odniesieniu do wychowanka (akta nr 3), plan pomocy zawiera dodatkowo podpis pracownika socjalnego, uczestniczącego w jego opracowywaniu. Plany pomocy są sporządzane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, tj. § 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Plany pomocy, w przypadku każdego dziecka, mają zachowaną jednolitą formę graficzną. Każdy z nich opatrzony jest na początku metryczką z imieniem i nazwiskiem dziecka, wskazaniem opiekunów, okresem obowiązywania planu oraz wskazaniem celu głównego. W dalszej części odnaleźć można określenie celów szczegółowych, zawierających się każdorazowo w następujących punktach:

1. Wychowanie dziecka w poczuciu godności i wartości osobowej,
2. Zapewnienie dostępu do przysługujących świadczeń zdrowotnych,
3. Zapewnienie kształcenia , wyrównywanie braków rozwojowych,
4. Zapewnienie rozwoju uzdolnień i zainteresowań,
5. Zaspokajanie potrzeb dziecka (emocjonalnych, bytowych, rozwojowych, społecznych, religijnych),
6. Zapewnienie ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka,
7. Umożliwianie kontaktów dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi,
8. Dostęp do przysługujących świadczeń.

Wobec każdego wychowanka sprecyzowano cele szczegółowe, sformułowane w tych samych obszarach, co wskazuje na schematyczność konstrukcji tych dokumentów. Każde dziecko może wykazywać potrzeby w innym obszarze funkcjonowania. Na końcu każdego planu pomocy zapisano: planowany termin kolejnej modyfikacji, ocenę pobytu dziecka w danej formie pieczy zastępczej, odniesienie do działań rodziców dziecka, podjętych na rzecz reintegracji rodziny oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za realizację zapisów planu. Plany pomocy zawierają wskazanie miejsca i terminu opracowania, są opatrzone pieczęcią nagłówkową Placówki, a także pieczętkami imiennymi osób współpracującymi przy ich opracowaniu.

Pobyt wszystkich wychowanków, których dokumentację zbadano, przekraczał 6 miesięcy, tym samym istniała zasadność dokonania modyfikacji planu pomocy, którego pierwsza wersja została opracowana w momencie przyjęcia dziecka do placówki. W odniesieniu do wszystkich czterech wychowanków sporządzono karty modyfikacyjne do planu pomocy dziecka. Karty zostały opracowane w terminie nie przekraczającym 6 miesięcy od dnia podpisania planu pomocy. Tym samym, zachowano kryterium terminowe w zakresie zmian w planie pomocy dziecku, przewidziane w par. 15 pkt. 5 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W toku analizy kontrolnej stwierdzono, że wszystkie poddane kontroli plany pomocy są sporządzone w oparciu o diagnozę psychologiczną, nie zaś diagnozę psychofizyczną. Komponenty diagnozy psychologicznej odpowiadają jednak diagnozie psychofizycznej. W każdym z analizowanych przypadków, zapisy diagnozy zostały uwzględnione w pracy z dzieckiem, co potwierdzają działania opisane w ramach realizacji celów w planach pomocy. Żaden z wychowanków RDD w Gorzowie Wlkp., którego dokumentację zbadano, nie posiada orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

W pierwotnym planie pomocy każdego dziecka wskazano elementy, w oparciu o które plan został przygotowany (w kartach modyfikacyjnych nie powiela się już więc tego katalogu), tj.: diagnoza dziecka, odpis aktu urodzenia, orzeczenie sądu o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej, dokumentacja o stanie zdrowia, dokumenty szkolne, informacje o prowadzonej pracy z rodziną dziecka i jej rezultatach; a także wnioski z analizy procesu zmian rozwoju psychicznego i fizycznego dziecka w czasie jego pobytu w instytucjonalnej pieczy zastępczej, potrzeb dziecka w sferze opiekuńczej, rozwojowej, emocjonalnej, więzi z rodziną, relacji społecznych i funkcjonowania w rodzinie zastępczej i poza nią oraz oceny efektów pracy z rodziną biologiczną dziecka prowadzonej przez pracownika socjalnego, asystenta rodziny. Przytoczone elementy, wykorzystane przy opracowaniu planu pomocy, w pełni wyczerpują katalog wskazany w par. 15 ust. 4 cytowanego rozporządzenia. Podobnie, zgodnie z ust. 3 rozporządzenia, wszystkie plany pomocy zawierają analizę sytuacji dzieci.

Stwierdzono, że nie wszystkie zalecenia zawarte w protokołach z posiedzeń Zespołu ds. oceny sytuacji dzieci, znajdują odzwierciedlenie w planach pomocy (ani w kartach pobytu). Dotyczy to sytuacji wychowanka (akta nr 3), któremu zalecono skierowanie do poradni psychologiczno-pedagogicznej, a także wychowanka (akta nr 7), któremu także podczas posiedzenia Zespołu, zlecono umożliwienie spotkań z psychologiem Zespołu Pieczy Zastępczej. W dwóch przypadkach (wychowankowie akta nr 4 i 5), ustalenia i wnioski

z posiedzenia Zespołu ds. oceny sytuacji małoletnich zawierają wskazanie do ustanowienia opieki prawnej dla dzieci oraz złożenia wniosku o pozbawienie władzy rodzicielskiej. Z planów pomocy wychowanków wynika, że działania te nie zostały podjęte, co stanowi istotne uchybienie. Według wyjaśnień Dyrektora, nie podjęcie działań placówki na rzecz pozbawienia władzy rodzicielskiej wynika z faktu trudności kontaktu z rodzicami tych dzieci, którzy * *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).*

Żaden z wychowanków, dokumentację których badano, nie wymagał specjalistycznej opieki lekarskiej, stąd brak w tym zakresie zaleceń i odniesień w planie pomocy. Analiza opinii wystawionych przez szkoły, do których uczęszczają wychowankowie (akta nr 3, 4, 5 i 7) wskazuje, że sygnalizowane wskazówki lub zalecenia odnośnie codziennej pracy z dzieckiem, dot. np. wypracowania systematyczności, czy też pracy nad brakami edukacyjnymi, są realizowane przez Placówkę.

Zastrzeżenia budzi sposób konstruowania planów, tj. brak podziału na działania krótko- i długoterminowe (brak wskazania czasu realizacji poszczególnych działań). Plany pomocy konstruowane przez placówkę zawierają cel główny, cele szczegółowe oraz opis działań. Konieczność takiego podziału wynika z przepisów prawa (par. 15 ust. 3 cyt. rozporządzenia) - jego zastosowanie pozwala na precyzyjne planowanie pracy z wychowankiem. W ocenie kontrolujących, konstrukcja celów koncentruje się na działaniach Placówki, nie zaś oddziaływaniach wobec wychowanka. W opracowywaniu żadnego spośród czterech analizowanych planów pomocy nie uczestniczył asystent rodziny ani rodzice dziecka. W odniesieniu do pomocy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie przy sporządzaniu dokumentów stwierdzono, że z uwagi na schematyczność dokumentów, wsparcie to było niewystarczające.

W dniu kontroli sprawdzono, że całość dokumentacji, w tym plany pomocy dzieciom, jest przechowywana w siedzibie placówki.

Mając na uwadze powyższe stwierdzono, że:

- wszyscy wychowankowie posiadają opracowany plan pomocy;
- plan pomocy 1 wychowanka nie został skonstruowany w oparciu o opinię poradni (nie wystąpiono do poradni o wydanie takiej opinii, pomimo wskazań zespołu), co stanowi istotne uchybienie;

- plany pomocy 2 z 4 wychowanków zostały skonstruowane w oparciu o niekompletną diagnozę, przez co plany te także są nieadekwatne do potrzeb wychowanków, co stanowi istotne uchybienie;
- plany pomocy wychowanków były modyfikowane zgodnie z przepisami prawa;
- plany pomocy 2 z 4 wychowanków zostały skonstruowane bez uwzględnienia stanowiska zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, co stanowi istotne uchybienie;
- plany pomocy wszystkich wychowanków są gromadzone i przechowywane w placówce.

Ponadto w planach pomocy stwierdzono brak podziału na działania krótko i długoterminowe, a opis celów skoncentrowany jest na działaniach Placówki, nie zaś na wychowankach.

Zalecenie „Konstruowanie i modyfikowanie planów pomocy dzieciom zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zgodnie z sugestiami zawartymi w wystąpieniu pokontrolnym, w tym ujmowanie w planach wskazań wynikających z opinii i orzeczeń poradni oraz z diagnoz psychofizycznych” zostało częściowo zrealizowane.

W odniesieniu do uchybień przy konstruowaniu planów pomocy organizator rodzinnej pieczy zastępczej w Gorzowskim Centrum Pomocy Rodzinie, współpraca, o której mowa w art. 139 ust. 2 cytowanej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, powinna zostać wzmożona.

Dowód: akta kontroli 47- 56, 98-104, 200-206, 296-302

4. Udział rodziców dzieci i asystentów rodzin w zespole ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.

W celu ustalenia sposobu realizacji zalecenia „Zapraszanie na posiedzenia zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka rodziców dzieci oraz asystentów rodzin” sprawdzono, czy dokumentacja zawiera adnotacje o zapraszaniu do zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka rodziców dzieci i asystentów rodzin.

Jak ustalono w toku kontroli, sytuacja wszystkich czworga wychowanków, których dokumentację zbadano, była przedmiotem analiz zespołu w okresie objętym kontrolą. Ustalono że w posiedzeniach zespołu uczestniczyli oprócz opiekunów kierownik i pracownicy zespołu ds. pieczy zastępczej, przedstawiciele Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie, w tym koordynator pieczy zastępczej, psycholog i pracownik socjalny, a także pedagog szkolny oraz przedstawiciele Pogotowia Opiekuńczego w Gorzowie Wlkp. Na żadnym z zespołów nie odnotowano obecności rodziców biologicznych dzieci oraz asystentów rodzin. Z wyjaśnień Dyrektora RDD wynika, że pomimo zaproszeń wysyłanych

na Zespoły nie wiadomo dlaczego brak jest obecności rodziców biologicznych dzieci oraz asystentów rodzin, jednakże w badanej dokumentacji brak jest wskazanych zaproszeń.

Posiedzenia odbywały się w siedzibie Rodzinnego Domu Dziecka przy ul. Wyszyńskiego 1 w Gorzowie Wlkp. W roku bieżącym posiedzenia zespołu odbyły się: (12.04.2016r., 09.06.2016r., 20.04.2016r.). Ze spotkań sporządzany został protokół zawierający ocenę sytuacji dziecka w następujących aspektach: aktualna sytuacja rodzinna małoletnich (kontakt z rodzicami biologicznymi), analiza stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną biologiczną, proces adaptacyjny małoletnich, plan pomocy dziecku i jego modyfikacja, ocena stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb, sytuacja mieszkaniowa małoletniej i RDD, sytuacja edukacyjna i rozwój zainteresowań dziecka, ocena zasadności dalszego pobytu małoletnich w pieczy zastępczej oraz wnioski i zalecenia.

Z badanej dokumentacji wynika, że podczas zespołów bardzo wnikliwie analizowane były sytuacje rodzinne dzieci oraz praca z rodziną biologiczną. Z posiedzeń zespołu sporządzono protokoły zawierające szczegółowe wnioski dotyczące dalszej pracy, które były spójne z opisaną sytuacją wychowanków, protokoły opatrzone były podpisami osób uczestniczących w pracach zespołu.

W badanej dokumentacji rodzeństwa tj. * *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).*

w odniesieniu do ich sytuacji, których akta badano we wnioskach z posiedzenia ustalono i zapisano: pozostawienie w Rodzinnym Domu Dziecka, utrzymywanie kontaktów z rodzicami. Po posiedzeniach Zespołu skierowano w dniu 16.05.2016r. pismo do Sądu w Gorzowie Wlkp. zawierające opinię dotyczącą zasadności pobytu w placówce. W stosunku do wychowanka został sporządzony * *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).*

Udostępniona dokumentacja wskazuje, że podczas posiedzeń dokonywano modyfikacji indywidualnego planu pracy z wychowankami. Z protokołów posiedzeń, które odbyły się w miesiącu maju br. wynika, że w stosunku do jednej z wychowanek (akta nr 7), która posiada

* *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).*

Z wyjaśnień udzielonych podczas kontroli wynika, że do braku udziału rodziców wychowanka (akta nr 3) w posiedzeniach Zespołu przyczyniła się skomplikowana sytuacja

prawna wychowanka * *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).*

Wyjaśnienia złożone przez Dyrektora nie mogą zostać przyjęte, z uwagi na zapis art. 137 cytowanej ustawy, który zobowiązuje rodziców do udziału w posiedzeniach Zespołu ds. oceny sytuacji dziecka w placówce.

W trakcie kontroli stwierdzono, że wszystkie dzieci przebywające w placówce posiadają postanowienia sądu o objęciu ich taką opieką i skierowania do RDD. Ocena zasadności pobytu dzieci w placówce dokonywana była w przepisowym czasie za pośrednictwem przedstawicieli innych osób lub instytucji.

Mając na uwadze powyższe stwierdzono, że:

- w stosunku do wszystkich wychowanków dokonano oceny zasadności pobytu w placówce;
- stwierdzono brak zaproszeń rodziców i asystentów rodzin na posiedzenia zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, co stanowi uchybienie.

Zalecenie „Zapraszania na posiedzenia zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka rodziców dzieci oraz asystentów rodzin” nie zostało zrealizowane.

Dowód: akta kontroli 108- 110, 212-215, 327-330

5. Zapewnienie wychowankom uczestnictwa w zajęciach terapeutycznych oraz wyrównawczych.

W celu ustalenia czy zalecenie „Zapewnienie wychowankom uczestnictwa we wskazanych zajęciach terapeutycznych, od nowego roku szkolnego także w zajęciach wyrównawczych oraz dokumentowanie tego faktu w planach pomocy i kartach pobytu” sprawdzono dokumentację wychowanków pod kątem tego zagadnienia.

Jak ustalono w toku kontroli, dwoje spośród czworga wychowanków, dokumentację których analizowano, wymagało uczestnictwa w * *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).*

Wychowanek (akta nr 3) w protokole z posiedzenia zespołu ds. oceny sytuacji małoletniego z dn. 12.04.2016 r., w obszarze „ustalenia i wnioski” ma zapisane „zalecenie do poradni pedagogiczno-psychologicznej”. Zarówno w miesięcznych kartach pobytu dziecka za okres od 18.06.2016 r. do dnia kontroli, jak i w planach pomocy nie odnotowano jakichkolwiek działań, zmierzających do zrealizowania tego zalecenia. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku wychowanka (akta nr 7), któremu podczas posiedzenia Zespołu, zlecono

umożliwienie * *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).*

Zespołu Pieczy Zastępczej. Karty pobytu, sporządzane odrębnie na każdy miesiąc, a także plany pomocy nie zawierają żadnych adnotacji o wizytach * *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).*

W obu przypadkach zapisy ograniczają się do określeń „zdrowy/-a”, uzupełniane wizytami u stomatologa lub dermatologa, czy też w okresie wakacyjnym badaniami kontrolnymi u lekarza rodzinnego, przeprowadzanymi przed wyjazdami wakacyjnymi. Ponadto, sporządzona 04.04.2016 r. przez wychowawcę opinia dydaktyczno-wychowawcza jednego z wychowanków (akta nr 3), * *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).*

Nie jest to jednak realizacja zaleceń zespołu ds. oceny sytuacji małoletniego, stanowiąc jedynie wzmocnienie starań w zakresie pracy edukacji szkolnej dziecka.

Jak wynika z wyjaśnień Dyrektora placówki, dzieciom na terenie domu udzielana jest pomoc w odrabianiu lekcji. Z wyjaśnień Dyrektora Placówki, na dzień kontroli, dwoje spośród czworga wychowanków, dokumentację których badano, systematycznie uczestniczyło w dodatkowych zajęciach – wychowanek (akta nr 3) * *Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016r., poz.1764).*

Poza tym, dzieci regularnie jeżdżą na basem. Placówka dysponuje także siłownią, salą ze stołem do gry w ping-ponga oraz stanowiskiem do ćwiczenia boksu. Z dokumentacji wynika, że dzieci poszukują właściwej dla siebie dyscypliny sportowej, zapisują się na zajęcia i treningi, uczęszczają i rezygnują. Wszyscy wychowankowie współpracują z zawodnikami klubu żużlowego, uczestniczą w imprezach i akcjach organizowanych przez klub.

Mając na uwadze powyższe stwierdzono, że:

- wychowankowie placówki nie mają zapewnionych zajęć terapeutycznych poza placówką, co stanowi uchybienie;
- wszystkim wychowankom zapewnia się uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych, sportowych i rekreacyjnych;
- nie jest prowadzona dokumentacja potwierdzająca uczestnictwo w zajęciach terapeutycznych i wyrównawczych, co stanowi uchybienie.

Zalecenie „Zapewnienie wychowankom uczestnictwa we wskazanych zajęciach terapeutycznych, od nowego roku szkolnego także w zajęciach wyrównawczych oraz

dokumentowanie tego faktu w planach pomocy i kartach pobytu” zostało zrealizowane z uchybieniami.

Dowód: akta kontroli 47- 56, 98-104, 200-206, 296-302 oraz 57- 72, 149-166, 254-280, 308-322

WNIOSKI:

W zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono uchybień pod względem:

1. Gromadzenia i przechowywania dokumentacji w placówce.
2. Konstruowania zapisów w części karty pobytu dziecka.

W zakresie objętym kontrolą stwierdzono uchybienia pod względem:

1. Składu zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka i nieuczestniczenia w posiedzeniach rodziców dziecka, asystentów rodzin.
2. Uczestnictwa dzieci w zalecanych zajęciach specjalistycznych poza placówką i odnotowywania tego faktu w dokumentacji wychowanków.

W zakresie objętym kontrolą stwierdzono istotne uchybienia pod względem:

1. Nazewnictwa i kompletności diagnozy psychofizycznej (stwierdzono uchybienia w nazewnictwie dokumentu oraz zdefiniowania faktycznych problemów i potrzeb wychowanka).
2. Sposobu konstruowania i kompletności planów pomocy.
3. Uwzględniania w planach pomocy stanowiska zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.

Za powstałe uchybienia odpowiedzialność ponosi Dyrektor jednostki oraz w odniesieniu do konstruowania planów pomocy - organizator rodzinnej pieczy zastępczej Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie. Stwierdzone uchybienia skutkować mogą zagrożeniem niewłaściwymi oddziaływaniami zmierzającymi do wyrównywania deficytów wychowanków.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 197d cytowanej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zalecam:

1. Niezwłocznie poprawić nazewnictwo oraz kompletność diagnoz, tj. z „diagnozy psychologicznej” na „diagnozę psychofizyczną” oraz uzupełnić jej zapisy zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011 Nr 292, poz. 1720).

2. Konstruować i modyfikować plany pomocy w oparciu o kompleksowe diagnozy, z uwzględnieniem podziału na cele długo- i krótkoterminowe. Ponadto formułować zapisy skierowane na wychowanka, nie zaś do Dyrektora Placówki.
3. Planować pracę z wychowankiem przy współdziałaniu rodziców dzieci oraz asystentów rodzin.
4. Precyzyjnie opisywać w kartach pobytu sposób funkcjonowania wychowanka.
5. Zapewnić wychowankom uczestnictwo w zalecanych zajęciach specjalistycznych i jednocześnie dokumentować ten fakt w planach pomocy i w kartach pobytu.

Pouczenie

Kontrolowana jednostka, której wydano zalecenia pokontrolne może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia.

Jednostka, której wydano zalecenia pokontrolne jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń do powiadomienia wojewody o ich realizacji.

W przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo - wychowawczej, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie tej placówki.

Zgodnie z art. 198 cytowanej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 zł do 10.000 zł.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Grażyna Jelska

Dyrektor

Wydziału Polityki Społecznej

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
ds. kontroli wspierania rodziny i pieczy zastępczej
w Wydziale Polityki Społecznej

Sylwia Czujko-Bury

Ekspert
w Wydziale Polityki Społecznej

Marta Radwańska